

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Gemeentelijke Lagere School te Antwerpen, Belgiëlei 99

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	6254
	Instelling	Gemeentelijke Lagere School 'De Spiegel'
directeur		Robert VAN CAKENBERGHE
adres		Belgiëlei 99 - 2018 ANTWERPEN 1
telefoon		03-230.43.90
fax		03-230.45.38
e-mail		lager.belgielei@so.antwerpen.be
website/URL		www.despiegel-antwerpen.be
	Bestuur van de instelling	128728 - AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN 1
	Scholengemeenschap	119751 - SG Stedelijk basisonderwijs Antwerpen - te ANTWERPEN 1
adres		Lamorinièrestraat 227 - 2018 Antwerpen
	CLB	114215 - Stedelijk CLB Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN 1
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	11/05/2012, 15/05/2012, 16/05/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	16/05/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	08/06/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	André Mans
	Teamleden	Guido Aerts

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	6
3.1 Lager onderwijs: Nederlands	6
3.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	8
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	9
4.1 Professionalisering	9
4.2 Begeleiding	10
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	11
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	13
6.1 Wat doet de school goed?	13
6.2 Wat kan de school verbeteren?	13
6.3 Wat moet de school verbeteren?	14
7. ADVIES	15
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	15

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Gemeentelijke Lagere School 'de Spiegel', die gehuisvest is in een classicistisch gebouw in het centrum van Antwerpen, profileert zich als een hartelijke school die aan alle leerlingen optimale leeransen wil geven. De naam van de school verwijst niet alleen naar de grote spiegels in het schoolgebouw maar eveneens naar de zelfreflecterende houding die het schoolteam wil aannemen. De leerlingenbevolking, waarvan ongeveer veertig percent van de leerlingen tweetalig is, steeg de voorbije schooljaren waardoor ook het aantal nieuwe leerkrachten is toegenomen.

De school toont een zekere outputgevoeligheid. Ze neemt systematisch deel aan externe toetsen en verzamelt eveneens gegevens over de vorderingen van de leerlingen. Een eenvoudige analyse leidde reeds tot een aantal bijstellingen. Toch kan nog geen sprake zijn van een outputbeleid dat bijdraagt tot een integrale kwaliteitszorg, omdat er geen verder onderzoek volgt op schoolniveau met klasbezoeken, intercollegiale consultatie, analyse van planningsdocumenten, klasaankleding en leerlingenwerk, ... Daardoor hebben de bijstellingen maar een beperkte reikwijdte en effect.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de school haar aanbod voor Nederlands afstemt op het leerplan en op de leerlingenpopulatie. Zij biedt de leerlingen veel mondelinge activiteiten aan waardoor de leerlingen voor spreekvaardigheid goede resultaten behalen. Voor schrijven geeft zij creatieve en functionele opdrachten waarbij de inhoud primeert. Het correct schrijven krijgt afzonderlijke aandacht. De school neemt vooral voor begrijpend lezen preventieve en remediërende maatregelen om de leerlingen met taalachterstand te ondersteunen.

Voor wereldoriëntatie biedt de school actief en werkelijkheidsgericht onderwijs. Zo organiseert zij geregeld leeruitstappen en hanteert actieve werkvormen die de leerlingen kansen geven om te exploreren, informatie te verwerken en te leren van elkaar. Zij neemt heel wat initiatieven voor gezondheidsopvoeding, natuur- en milieueducatie en verkeersopvoeding.

De school kan echter onvoldoende aantonen dat de leerlingen de eindtermen bereiken. De leerkrachten hebben wel oog voor de leerplandoelen en werken nauw samen binnen hun graad, maar de bijsturing van het aanbod op basis van een oplijsting van de behandelde doelen gebeurt nog niet zo vlot. Ook de dekking en de kwaliteit van de evaluatie is te laag.

Alhoewel de leerkrachten thematisch werken, dienen ze erover te waken dat ze de thema's in de planning vanuit verschillende gezichtspunten belichten. Dit geldt in het bijzonder voor de situering van de thema's in tijd en in ruimte met behulp van functioneel gepast materiaal.

Het kwaliteitsonderzoek focuste op de wijze waarop de school de deskundigheid van de leerkrachten bevordert en de leerlingen begeleidt.

De school geeft veel kansen aan leerkrachten om zich bij te scholen. Zij wil dat de onderwerpen van de nascholingen kaderen binnen de thema's taalvaardigheid en socio-emotionele ontwikkeling die zij voor haar gelijke onderwijskansenbeleid koos en dat de verworven inzichten doorgegeven worden aan alle teamleden. Buiten deze schoolafpraak is het nascholingsbeleid nog weinig gericht op het bereiken van doelen die de school als prioriteit stelde. Tijdens studiedagen en teamvergaderingen komt een veelheid van onderwerpen aan bod waardoor de tijd te kort is om een thema, zoals de implementatie van een leerplan, grondig uit te diepen. Uit het erkenningsonderzoek voor wereldoriëntatie blijkt dit noodzakelijk te zijn.

Met haar zorgbeleid speelt de school doelgericht in op de noden van alle leerlingen, zowel de meer- als minderbegaafden. Daarbij is zij op de eerste plaats bezorgd dat de leerlingen zich goed voelen op school. Het team volgt de vorderingen van de leerlingen goed op, informeert alle betrokkenen en licht de ouders tijdig in bij (leer)problemen. De school besteedt de GOK-lestijden vooral aan de extra ondersteuning van leerlingen en in mindere mate aan het coachen van leerkrachten in hun taak om de leerlingen op een meer gedifferentieerde wijze te begeleiden. Het zorgteam evalueert geregeld de zorgwerking en stuurt deze bij.

Uit het onderzoek naar het algemeen beleid blijkt dat de school over voldoende zelfreflecterend en beleidsvoerend vermogen beschikt om de school kwaliteitsvol verder uit te bouwen. De schoolleiding tracht vanuit een duidelijke visie met de teamleden een breed draagvlak te creëren voor de realisatie van de gezamenlijk gekozen prioriteiten. Ze besteedt veel aandacht aan de relaties binnen het schoolteam en met de ouders. Het inspectieteam is van oordeel dat de school in staat is om, eventueel in samenwerking met de pedagogische begeleiding, de leemtes voor wereldoriëntatie op te vullen en verder zorg te blijven dragen voor de kwaliteit van haar werking.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Lager onderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Het onderwijsaanbod is na een grondige studie en de daaruit voortgevloeide aanvullingen conform aan het leerplan.

- Uit de door de school aangereikte outputgegevens, onder meer uit de koepeltoetsen van de drie vorige schooljaren, blijkt dat de opbrengsten wisselend zijn per domein. Het domein 'spreken' valt daarbij op in positieve zin.
- Bij de aanvang van de lagere school peilt de school naar het niveau van de leerlingen wat betreft woordenschat, technisch lezen en leesbegrip.
- De leerkrachten hanteren een onderwijsleerpakket om de leerplandoelen te realiseren, maar stuurden vanuit de resultaten van gestandaardiseerde toetsen het aanbod bij voor begrijpend lezen met het oog op een gedifferentieerde aanpak die rekening houdt met de diversiteit van de leerlingenbevolking. Ook de thema's worden soms aangepast waarbij er verbanden worden gelegd met de lessen wereldoriëntatie en met de actualiteit.
- De school neemt heel wat initiatieven om de leerlingen veel luister- en spreekkansen te geven. Daarbij besteedt zij aandacht aan gespreksconventies die de leerkrachten nog in beperkte mate aanwenden in andere lessen.
- Door de organisatie van een schoolbibliotheek waarin leesboeken geordend zijn per leesniveau, het bezoek aan de lokale bibliotheek en de bibliobus, de inschakeling van leesouders en de deelname aan acties die het lezen promoten, stimuleert de school de leesvaardigheid en het leesplezier van de leerlingen.
- Het schrijven is meestal creatief en functioneel. Sommige schrijftaken, onder meer in het hoekenwerk, houden verband met wereldoriëntatie en actuele thema's. De school maakt hierbij gebruik van de mogelijkheden van ICT.
- De school hanteert een apart onderwijsleerpakket en stappenplannen als heuristiek voor spelling. De geïsoleerde aanpak biedt weinig transfermogelijkheden voor het correct spellen tijdens schrijfactiviteiten.
- Soms schakelen de leerkrachten ICT-middelen in om met beeldmateriaal vulling te geven aan begrippen en om de woordenschat van de leerlingen te verrijken.
- Taalbeschouwing gebeurt meestal in functionele situaties, vooral bij begrijpend lezen en spreken. De school wendt de samenstelling van de leerlingenpopulatie aan om aandacht te besteden aan doelen die interculturele gerichtheid beogen.
- De leerkrachten evalueren de vorderingen van de leerlingen aan de hand van methodegebonden en gestandaardiseerde toetsen. Een beperkt cohortonderzoek toont duidelijk leerwinst aan voor spreekvaardigheid. In de zelf opgestelde observatielijst waarmee de leerkrachten de spreekvaardigheid beoordelen, ontbreekt wel een objectivering door een beschrijving van de evaluatiecriteria. Voor gericht luisteren is de evaluatie beperkt en scoort de school minder goed op de externe toets. Bij creatief schrijven ligt de nadruk op de inhoud en de vorm.
- De rapportering per domein is evenwichtig, aanmoedigend en rijk aan informatie door het gebruik van verbale feedback, vooral bij spreken en schrijven, en toelichting bij de puntenscores.
- Uit de resultaten trekken de leerkrachten, soms aan de hand van foutenanalyses op kind- en klasniveau, conclusies met het oog op preventieve en remediërende maatregelen. Zo passen zij het onderwijsleerpakket voor begrijpend lezen en spreekvaardigheid aan het taalniveau van de leerlingen aan.
- Voor leerlingen met een taalachterstand screenen de leerkrachten de teksten van begrijpend lezen en wereldoriëntatie op valkuilen, voeren voorinstructie (pre-teaching) in, besteden veel aandacht aan herhaling om de instructietaal te laten verwerven en werken in groepjes in functie van differentiatie waarbij het zorgteam soms wordt ingeschakeld.
- Bij spelling gebeurt de remediëring vooral op basis van het woordbeeld en gaat er minder aandacht naar hoorfouten. Het aantal foutenanalyses voor spelling is beperkt.
- De deskundigheid op gebied van taalvaardigheidsonderwijs werd nog niet geoptimaliseerd door nascholing en de daaropvolgende implementatie op klasniveau, waardoor de leerkrachten nog vaak blijken te handelen vanuit domeinspecifiek taalonderwijs.
- Onder impuls van het zorgteam evalueert de school de kwaliteit van het taalbeleid.

3.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Motivering

- De school kan niet voldoende aantonen dat zij met behulp van het leerplan de eindtermen voor dit leergebied bereikt. De evaluatie dekt niet het volledige aanbod en het aanbod dekt onvoldoende de leerplandoelen. De leerkrachten bieden door hun didactisch handelen actief onderwijs aan en hebben aandacht voor de realiteitswaarde van het geleerde, wat belangrijke principes zijn in de visie van het leerplan.
- Voor haar aanbod maken de leerkrachten een selectie uit diverse onderwijsleerpakketten en hulpbronnen. Een van deze pakketten wordt gebruikt om eventuele leemtes op te vullen. In de planning komen de interesses van de leerlingen weinig aan bod. In de uitvoering hebben de leerkrachten daar wel aandacht voor.
- Om na te gaan of hun aanbod overeenkomstig het leerplan is, maken de leerkrachten gebruik van een lijst van leerplandoelen. Dit 'bewakingssysteem' fungeert vooral ter verantwoording en niet zozeer als een planningssysteem waarop de leerkrachten flexibel kunnen aanduiden welke doelen al of niet bereikt zijn, hoe deze doelen samenhangen binnen een thema en hoe zij de continuïteit van het leerproces doorheen de lagere school waarborgen.
- De meestal summiere planningsdocumenten geven geen duidelijk beeld van het verband tussen de lesinhouden en de leerplandoelen die de leerkrachten in een les of lessenreeks willen bereiken. De jaarplannen functioneren niet als een efficiënte schakel tussen de dag- en weekplanning enerzijds en het leerplan anderzijds.
- De school neemt gewaardeerde initiatieven op schoolniveau, onder meer voor gezondheidsopvoeding, natuur- en milieueducatie en verkeersopvoeding, waarbij ook de leerkracht lichamelijke opvoeding wordt ingeschakeld. Deze initiatieven, die op zich heel waardevol zijn, staan nog te weinig in relatie tot of stromen nog te weinig door naar de initiatieven op klasniveau. Zo staat de verkeersweek die de school organiseert grotendeels los van de eerder cursorische aanpak van de theoretische en praktische lessen verkeersopvoeding in de klassen.
- De meeste leerkrachten vertrekken bij de uitwerking van hun thema's van leeruitstappen of/ en van werkelijkheidsgetrouw materiaal in de klas. Zij maken daarbij gebruik van wat de schoolomgeving biedt en wenden actieve en interactieve werkvormen aan. De school organiseert voor elk leerjaar meerdaagse extra-murosactiviteiten.
- De leerkrachten benaderen de thema's in beperkte mate vanuit verschillende gezichtspunten waardoor een cursorische aanpak dreigt te overheersen. Dit geldt in het bijzonder voor het leerdomein techniek. De leerkrachten maken ook nog weinig functioneel gebruik van de tijd- en ruimtekaders om elk thema te situeren in ruimte en tijd. Cyclische tijdskaders zijn bovendien zeldzaam in het klasbeeld.
- De leerlingen krijgen kansen om informatie op te zoeken, deze te verwerken en dit te presenteren voor de klasgroep. Ook het gestructureerd groepswork biedt hen de kans om verworven inzichten te verwoorden en om te leren van elkaar. Hierdoor streeft de school leergebiedoverschrijdende doelen na voor leren leren, sociale vaardigheden en ICT die bijdragen tot meer realistisch en functioneel onderwijs. De school dient wel het evenwicht tussen doe- en spreekactiviteiten te bewaken zodat de oriëntatie van de wereld niet overwegend verbaal gebeurt.
- De verticale samenhang over de graden heen is nog in ontwikkeling, zeker voor de domeinen maatschappij en techniek. Niet alle leerkrachten zijn op de hoogte van het aanbod van hun collega's. Duidelijke schoolafspraken over inhouden en gradatie ontbreken.

- De leerkrachten maken zelf toetsen op basis van hun aanbod. Die evaluatie is beperkt en voldoet niet om de realisatie van de leerplandoelen aan te tonen. Ook de gerichte observatie om vaardigheden te beoordelen is niet geobjectiveerd door duidelijke criteria. Een gelijkgerichte visie op evalueren en rapporteren van dit leergebied dringt zich op.
- Voor de externe toetsen scoort de school lager dan het gemiddelde van de referentiegroep voor de leerdomeinen techniek, maatschappij en tijd. De analyse van de externe en interne toetsen leidde tot een beperkte bijsturing op klas- en schoolniveau.
- Door de beperkte evaluatie van dit leergebied heeft de school weinig zicht op de vorderingen van de leerling, wat de remediëring bemoeilijkt en vaak beperkt blijft tot occasionele hulp.
- Terwijl uit de klaspraktijk blijkt dat niet alle leerkrachten de uitgangspunten van de leerplannen juist en voldoende implementeren, is het aantal nascholingen die de leerkrachten voor wereldoriëntatie volgen, beperkt.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- ondersteuning.

Motivering

- De school hecht veel belang aan de bevordering van de deskundigheid van haar teamleden. Dit blijkt onder meer uit de nascholingen waaraan de leerkrachten op eigen initiatief of gestimuleerd door de schoolleiding deelnemen.
- De schoolleiding stelt dat de nascholingen zoveel mogelijk dienen te kaderen in het GOK-plan. Naast deze schoolafpraak heeft de school nog geen duidelijk geëxpliciteerde en brede visie over de wijze waarop zij de deskundigheid van haar teamleden wil bevorderen. Uit de nascholingsplanning, die haar neerslag vindt in een inventaris van gevolgde nascholingen en waarin geen duidelijk verband is met een behoeftenanalyse en een daaraan gekoppeld prioriteitenplanning, blijkt een nog eerder fragmentarisch nascholingsbeleid.
- De leerkracht die individuele nascholing volgt, evalueert de gevolgde nascholing op een evaluatieformulier, licht de inhoud kort toe op de teamvergadering, legt de syllabus voor alle teamleden ter beschikking in de schoolorthotheek en probeert de verworven inzichten, soms te samen met de parallelleerkracht of binnen dezelfde graad, uit in de klas. De school heeft goede afspraken over de vervangingen tijdens nascholingen.
- Tijdens de jaarlijkse pedagogische studiedagen en de maandelijkse teamvergaderingen komen uiteenlopende onderwerpen aan bod die vooral door de schoolleiding en het zorgteam worden aangebracht.

- De leerkrachten krijgen tijdens deze teamsamenkomsten ook de kans om te leren van elkaar, maar de grote verscheidenheid aan onderwerpen beperkt de mogelijkheid om thema's die belangrijk zijn voor de schoolwerking, zoals de implementatie van leerplannen, verder uit te diepen. Op die manier verankert de school ook te weinig de verworven inzichten in functie van veranderingsprocessen op klas- en schoolniveau. Ook de formele initiatieven uit het verleden om te leren van elkaar, zoals hospiteren in elkaars klas, verwaterden omdat de school ze niet systematisch uitbouwde.
- Naast deze formele overlegmomenten plegen de leerkrachten vaak spontaan of in onderlinge afspraak overleg met elkaar, maar deze informele overlegmomenten blijven meestal beperkt tot overleg met collega's van dezelfde graad.
- Beginnende leerkrachten kunnen rekenen op de ondersteuning van de schoolleiding, de zorgcoördinator en de parallelleerkrachten. De zorgcoördinator die fungeert als mentor, biedt beginnende leerkrachten de kans om een les te laten bijwonen met het oog op bijsturing van hun pedagogisch-didactisch handelen. De school werkte een leidraad uit om de debutanten wegwijs te maken in de schoolwerking.
- De school maakt in beperkte mate gebruik van de expertise van de netgebonden pedagogische begeleiding. Met uitzondering van het zorgbeleid benut zij nog te weinig de meerwaarde van deelname aan schooloverschrijdende netwerken.
- De schoolleiding gaat nog in beperkte mate de effecten van de deskundigheidsbevorderende initiatieven na op de werking in de klas.
- Doordat er nog geen duidelijke band gelegd is tussen een meerjarige prioriteitenplanning en het nascholingsbeleid heeft de school nog geen duidelijk zicht op de richting waarin en de manier waarop de teamleden de kans kunnen krijgen tot bevordering van hun deskundigheid in functie van de doelen die de school vooropstelt.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- Voor haar zorgvisie verwijst de school naar twee kerngedachten uit het Pedagogisch Project van het Stedelijk Onderwijs in Antwerpen - oog voor diversiteit en optimale ontplooiingskansen voor iedereen -, naar de principes van handelingsgericht werken en naar het zorgcontinuüm. Op basis van dit laatste - dat zij de zorgpiramide noemt - werkte de school een zorgroute uit op leerling-, leerkracht- en schoolniveau.
- Het schoolteam doet het nodige opdat kinderen en hun ouders zich goed zouden voelen in de school. De school is laagdrempelig voor ouders en de school contacteert de ouders tijdig en geregeld in geval van (leer)problemen. De groeps- en zorgleerkrachten werken goed samen.
- De school kiest voor een geïntegreerde aanwending van de zorguren en de uren gelijke onderwijskansen (GOK). Zij stelde een duidelijke taakomschrijving op voor de leden van het zorgteam, dat bestaat uit de directeur, de zorgcoördinator en de GOK-leerkrachten, en voor de medewerker van het centrum voor leerbegeleiding (CLB). Ook het gestructureerd overleg, zowel intern als met externen (CLB, GON en ouders) is duidelijk in kaart gebracht.
- De aanwending van de zorg- en GOK-uren gebeurt vooral op leerlingenniveau en wordt vooral gestuurd door de vraag van de individuele groepsleerkrachten. Daardoor komt de school enerzijds tegemoet aan de noden van de groepsleerkrachten om gedifferentieerde ondersteuning te bieden aan de leerlingen maar laat zij anderzijds

groeikansen liggen om leerkrachten vaardiger te maken in functie van hun eerstelijnszorg.

- Binnen het kader van de GOK-thema's 'sociaal-emotionele ontwikkeling' besteedt de school extra aandacht aan het welbevinden van de kinderen en aan de begeleiding van kinderen met sociale en emotionele problemen. De zorgcoördinator fungeert hierbij als spilfiguur ('groene leerkracht') zowel intern als in overleg met ouders en externe hulpverleners.
- De GOK-leerkracht neemt de coördinatie van de werking rond het GOK-thema 'taalvaardigheid' ter harte. Samen met de zorgcoördinator, die ook deeltijds als GOK-leerkracht fungeert, neemt zij genormeerde toetsen af en verwerkt ze.
- In haar zorgbeleid besteedt de school aandacht aan de noden van alle leerlingen, zowel die van meerbegaafden als die van kinderen met leerproblemen. De school tracht zittenblijven en doorstroming naar het buitengewoon onderwijs te beperken.
- De zorgwerking is zowel op preventie als op remediëring gericht. De doelgerichtheid van de remediëring, vooral voor spelling, is nog niet optimaal door het gebrek aan schoolafspraken rond effectief evalueren en efficiënt en geregeld analyseren van fouten.
- Voor wie het nodig heeft, voorziet de school stimulerende, compenserende en dispenserende (STICORDI) maatregelen. In de bovenbouw lopen vooral voor wiskunde individuele trajecten voor leerlingen in de B-stroom. Het werken met een handelingsplan is nog beperkt.
- Het schoolteam volgt de zorgkinderen goed op. Het leerlingvolgsysteem is een neerslag van informatie van alle betrokkenen. De informatiedoorstroming gebeurt vlot.
- De formele overlegmomenten worden goed voorbereid maar de formulering van de zorgvraag gebeurt nog vaak vanuit de ondersteuningsbehoefte van de leerkracht in plaats vanuit de nood van de leerling.
- In overleg met het schoolteam stuurt het zorgteam het GOK-plan geregeld bij en optimaliseert zij de GOK- en zorgwerking.
- Aangezien de school ervoor opteert om de nascholing vooral te kaderen binnen het GOK-plan krijgen de groeps- en zorgleerkrachten voldoende professionaliseringskansen op dit gebied. Aangezien de school naar verhouding weinig uren investeert in zorg op leerkracht-niveau verkleint ze de kans om deze verworvenheden te implementeren op de klasvloer.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De directeur spant zich in om in nauwe samenwerking met de zorgcoördinator, de organisatorische en onderwijskundige aspecten van de schoolwerking in goede banen te leiden. Dit gedeeld leiderschap wordt gekenmerkt door een grote beschikbaarheid voor de leerkrachten, leerlingen, ouders en externen.
- De schoolleiding geeft enigszins richting aan de school, maar laat de vernieuwingen toch vooral groeien vanuit het team. Dit zorgt wel voor dynamiek in de schoolwerking maar mist een meer gestructureerde sturing en coachende opvolging. De directeur treedt vooral op als aanmoedigend facilitator om de gewaardeerde initiatieven te bespreken.
- Door een participatief leiderschap tracht de schoolleiding een breed draagvlak te creëren om de geplande prioriteiten met het schoolteam te realiseren. Het zorgteam draagt daartoe bij en ontwikkelde een zorgbeleid dat tegemoetkomt aan de vragen en noden van de leerlingenpopulatie.
- De schooleigen visie, die kadert binnen het Pedagogisch Project van het Stedelijk Onderwijs te Antwerpen is, met uitzondering voor het zorgbeleid, nog in beperkte

mate geëxpliciteerd en uitgediept. De visieontwikkeling is groeiende maar krijgt nog weinig aandacht tijdens teamvergaderingen.

- De besluitvorming gebeurt meestal in een communicatief positief overlegklimaat waarin het schoolteam tracht om tot een consensus te komen of tot een besluit door stemming. Dit leidt echter niet altijd tot concrete schoolafspraken over de wijze waarop de teamleden iets zullen implementeren in de klas.
- Door het verzamelen en analyseren van heel wat outputgegevens getuigt de school van haar outputgevoeligheid, maar ze maakt nog weinig gebruik van deze gegevens om haar werking op schoolniveau bij te sturen in het kader van integrale kwaliteitszorg.
- Niettenstaande de grote bezorgdheid voor de kwaliteit van haar onderwijs, legt de school de nadruk op het uitvoeren van vele acties. Daardoor gaat ze in mindere mate vanuit een gedragen visie met de nodige diepgang doelgericht werken aan een beperkt aantal prioriteiten. Ze maakt daarbij nog weinig gebruik van externe deskundigen.
- De school wendt de GOK-lestijden aan binnen het kader van een globaal zorgbeleid. Zij doet dit met het oog op het realiseren van optimale leer- en ontwikkelingskansen op gebied van taalvaardigheid en socio-emotionele ontwikkeling van alle kinderen en in het bijzonder voor de GOK-kinderen. Daarbij besteedt zij aandacht aan de diversiteit van de leerlingenpopulatie. Op basis van een beginsituatieanalyse formuleerde zij meetbare (smart)doelen, evalueert de acties met het hele team en ondernam stappen ter bijsturing.
- Hoewel de school een goede aanzet gaf om zich op de instroom van Nederlandsonkundige leerlingen te richten, is de reikwijdte van het talenbeleid nog beperkt. De leerkrachten maken nog weinig gebruik van de leerkansen die anderstaligheid biedt voor de hele schoolpopulatie.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de vele initiatieven om spreek- en leeskansen te bieden.
- de afstemming van het aanbod voor begrijpend lezen op het leerplan en de doelgroep.
- de preventieve en remediërende maatregelen voor leerlingen met een taalachterstand.
- het actief en werkelijkheidsgericht onderwijs voor wereldoriëntatie.
- de initiatieven op schoolniveau voor gezondheidsopvoeding, natuur- en milieueducatie en verkeersopvoeding.
- de integratie van leergebiedoverschrijdende doelen in de leergebieden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- het belang dat het schoolteam hecht aan professionalisering.
- de verspreiding onder het team van de verworven inzichten bij nascholing.
- de alertheid voor en de opvolging van de socio-emotionele en leerproblemen van de leerlingen.
- de gedifferentieerde preventieve en remediërende aanpak met aandacht voor minder- en meerbegaafden.
- de vlotte samenwerking en informatiedoorstroming zowel intern (schoolteam) als met externen (ouders, CLB, hulpverleners).

Wat betreft het algemeen beleid:

- het democratisch en participatief leiderschap.
- het verzamelen en analyseren van relevante outputgegevens.
- de geregelde evaluatie en bijsturing van de GOK- en zorgwerking.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de transfermogelijkheden van spelling en spreekconventies.
- de evaluatie van gericht luisteren, spelling en wereldoriëntatie.
- de afstemming van het aanbod voor wereldoriëntatie op het leerplan.
- de verticale samenhang van het aanbod voor wereldoriëntatie.
- de transparantie van de planningsdocumenten met betrekking tot de beoogde doelen voor wereldoriëntatie.
- de thema's van wereldoriëntatie belichten vanuit verschillende gezichtspunten.
- de thema's van wereldoriëntatie situeren in tijd en ruimte met gepast en functioneel materiaal.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de explicitering en verbreding van de visie op deskundigheidsbevordering.
- de enting van de nascholingsplanning op de prioriteitenplanning.
- de aandacht voor de effecten van nascholingsinitiatieven op de klaspraktijk.
- de formalisering en systematische uitbouw van initiatieven om te leren van elkaar.
- de coaching van leerkrachten in functie van hun eerstelijnszorg.
- de zorgvraag meer formuleren vanuit de nood van de leerling.
- de aandacht voor de GOK-werking op leerkrachterniveau.

Wat betreft het algemeen beleid:

- de gestructureerde sturing en coachende opvolging van vernieuwingsprocessen.
- het doelgericht werken aan een prioriteit die leidt tot schoolafspraken die opgevolgd worden.
- de verworven inzichten van het schoolteam verankeren in functie van de implementatie tot op de klasvloer.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

nihil

Wat betreft de regelgeving:

nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

André Mans

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: